

רשות המסים בישראל ונוהל גילוי מרצון

רבים בקרב הציבור הרחב לא מודעים לכך, אבל רשות המסים מעוניינת לעודד בצורה ברורה נישומים, יחידים, עוסקים ובעלי תפקידים בתאגידים שעברו עבירות על חוקי המסים, לתקן את הדיווחים שלהם ולדווח נתוני אמת. לצורך כך רשות המסים פועלת בתיאום מלא עם פרקליטות המדינה ומתחייבת שנגד מי שיבצע גילוי מרצון בתנאים מסוימים, לא יינקטו הליכים פליליים.

במילים אחרות ניתן לכתוב כי נוהל גילוי מרצון הוא למעשה הזדמנות ייחודית הניתנת לנושים שונים וחייבים במס שלא מסרו דיווח בצורה מסודרת על ההכנסות שלהם וכתוצאה מכך לא שילמו עבורן מס, לתקן את הדיווחים הכוזבים ולשלם מסים כמקובל וכראוי.

מה הם התנאים להליך גילוי מרצון?

- הגילוי יהיה מלא וכן יעשה בתום לב.
- במועד הפניה לא נערכה על ידי רשות המסים בדיקה או חקירה בעניין המבקש לרבות לגבי בן או בת הזוג של המבקש או חברות שבשליטתם.
- במועד הפניה לא נערכה על ידי משטרת ישראל חקירה או בדיקה בעניין המבקש, בן או בת זוג או חברות בשליטתם בעניין הקשור לבקשה, לרבות הפעילות העסקית שלהם או לצורך העניין כל פעילות אחרת המניבה הכנסות.
- לרשות המסים עומסת הזכות שלא לאשר בקשות לגילוי מרצון במקרים שבהם ישנו מידע מסוים הקושר את הבקשה ולו באופן עקיף ברשות שלטונית אחרת, בכתבי דין, באמצעי התקשורת, בפרוטוקולים או בכל מסמך אחר בהליכים פליליים ואזרחיים המתנהלים בערכאה שיפוטית בחו"ל או בארץ.
- במקרים חריגים בלבד שבהם ישנן נסיבות אישיות יוצאות דופן כמו לדוגמה מחלה קשה, רשות המסים רשאית לאשר את הבקשה גם אם ישנו מידע הקשור לגילוי מרצון או שנערכת חקירה או בדיקה הקשורה לבקשה.

כיצד מגישים את הבקשה?

את הבקשה יש להגיש לסמנכ"ל בכיר לחקירות ומודיעין של רשות המסים שכן רק הוא הגורם המוסמך לאישור הבקשה. במקרה שהבקשה הועברה לכל גורם אחר, אותו גורם יצטרך להעבירה לגורם המוסמך. הגילוי צריך לכלול את כל המידע הרלוונטי לבקשה ועליו להיות כן לחלוטין. בין היתר עליו לכלול את שמותיהם המלאים של המבקשים, את שנות המס הרלוונטיות, פירוט שלם של סכום ההכנסה שהושמטה, מקור ההכנסה ואומדן של המס לתשלום. כמובן שיש לצרף לבקשה את כל המסמכים הרלוונטיים כדי לאמת את הנתונים שסופקו.

מה קורה במקרה שהבקשה מאושרת?

אם הגורם המוסמך לאישור הבקשה יקבל החלטה לפיה לא ניתן לאשר את הבקשה, המבקש יקבל על ההחלטה הודעה מסודרת. אם נמצא שניתן לאשר את הבקשה, הגורם המוסמך לאישור הבקשה יעביר הודעה למבקש שבקשתו אושרה, בכפוף כמובן לתשלום המס, כפי שייקבע על ידי הגורם האזרחי.

לאחר האישור הרשמי, הבקשה תופנה על ידי הגורם המוסמך לגורם האזרחי הרלוונטי על מנת שיוכל לקבוע את גובה סכום המס שעל המבקש לשלם (מנהל מיסוי מקרקעין, פקיד השומה, גובה מס, ממונה תחנת מע"מ ועוד). הגורם האזרחי הוא זה שקובע הן את גובה הסכום והן את המועד לתשלום ועל המבקש לשתף פעולה באופן מלא וכן עם כל אחד ואחד מהגורמים הרלוונטיים ברשות המסים בכל אחד ואחד מהעניינים הקשורים לבקשה.

אם אכן המס שנקבע על ידי הגורם האזרחי ישולם במועד שנקבע על ידו, לא יינקטו הליכים פליליים כלפי המבקש.

מדוע ישנה חשיבות עליונה לערב עורך דין בתהליך?

על פניו, ההליך שתואר לעיל פשוט מאין כמוהו ולכן ישנם רבים הבוחרים לחסוך את ההתנהלות מול עורכי הדין המתמחים בתחום ולנסות להתמודד עם הליך הגשת הבקשה בכוחות עצמם. זה המקום לציין כי מדובר

בטעות שעלולה לעלות לרבים ביוקר. אמנם התהליך נראה קל במבט ראשון, אך למעשה מדובר בדרך חתחתים לא פשוטה ואפילו מאתגרת. במהלך הדרך ישנן נקודות רבות ביותר שניתן ליפול בהן, כשבדרך כלל הבעיות הגדולות הן תולדה של טעויות קטנות יחסית, הנובעות כתוצאה מחוסר תשומת לב, אי ידיעת הנהלים או היעדר הבנה של התהליך.

משרד עורכי דין המתמחה בתחום, שמחזיק בניסיון רב בכל האלמנטים הקשורים בטיפול בבקשות לגילוי מרצון, ידאג ללוות את הנישום בכל אחד ואחד מהשלבים של התהליך, החל משלב הגשת הבקשה הראשונית לנציבות מס הכנסה ועד לחתימה על הסכמי השומה שמבשרים את סופן של כל אותן שנים של חוסר ודאות. משרד עורכי הדין ידאג לנהל את המשא ומתן מול כל פקידי השומה הרלוונטיים עבור הלקוח, שבמשך הטיפול בבקשה כל שעליו לעשות זה להתאזר בסבלנות ולא להפריע לתהליך.

הכללים שמסבכים את העלילה

רק על מנת לסבר את האוזן בנוגע לנקודות השונות שהופכות את התהליך למורכב יחסית, שימו לב לכללים הבאים:

- לכל אדם במדינת ישראל עומדת הזכות ליהנות מהליך גילוי מרצון אך ורק פעם אחת. יחד עם זאת, תתקבל בקשה נוספת בנסיבות מיוחדות כמו למשל גיל מתקדם או מחלה קשה.
- נוהל גילוי מרצון לא יחול על הכנסות שנבעו מפעילות לא חוקית.
- אם הנוהל לא צפוי להניב תשלום מס משמעותי לגבי שנות המס הרלוונטיות, הנוהל לא יחול. חרף כך, הנוהל יחול גם במקרים שהמס אינו משמעותי, כשמדובר בכסף שמקורו בירושה שהעבירה היחידה של המבקש לגביה היא אי דיווח על כספי הירושה החל משנת 2003 או במקרים דומים.
- במקרה שבו סך הבקשה לא עולה על סכום של שני מיליון ₪ בשנים המדווחות, יוכל המבקש להגיש בקשה במסלול מקוצר ואם ישלם את המס תוך 15 ימים מיום מסירת הבקשה, לא יפתחו נגדו הליכים פליליים.
- במסלול המקוצר לא תתאפשרנה בקשות אנונימיות, אך מלבד זאת כל ההנחיות וההוראות הקובעות את הליך הגשת הבקשה הרגילה, תקפות גם בנוגע להגשת הבקשה במסלול המזורז.